

DECIZIE

04 februarie 2015

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, Judecător – Svetlana Filincova
Judecătorii – Dumitru Mardari, Maria Ghervas

Examinând recursul declarat de către Ministerul Mediului al Republicii Moldova

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative,

împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, prin care a fost respinsă cererea de strămutare a pricinii,

a c o n s t a t a t :

La 04 aprilie 2014 societatea pe acțiuni „Anchir” (în continuarea SA „Anchir”) în procedura planului a depus la Curtea de Apel Bender cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova, solicitând anularea ordinelor Ministerului Mediului al Republicii Moldova cu nr.76 din 01 august 2011 și nr.106 din 10 noiembrie 2011 ca fiind ilegale.

În motivarea cererii a indicat că Ministerul Mediului al Republicii Moldova a emis la 01 august 2011 ordinul nr.76 prin care s-a dispus revocarea contractelor nr.08 din 29 iunie 2010 și nr.09 din 29 iunie 2010, încheiate între Ministerul Mediului al Republicii Moldova și SA „Anchir” privind folosirea sectoarelor de subsol „Chirca” și „Mereni” și retragerea perimetrelor miniere de la SA „Anchir”.

Ulterior, prin ordinul nr.77 din 10 august 2011 a fost suspendat ordinul nr.76 din 01 august 2011, însă la 10 noiembrie 2011 Ministerul Mediului al Republicii Moldova a emis ordinul nr.106 prin care a anulat ordinul nr.77 din 10 august 2011 și a dispus ca ordinul nr.76 din 01 august 2011 să producă efecte juridice începând cu 10 noiembrie 2011.

La 16 mai 2014 Ministerul Mediului al Republicii Moldova a depus cerere de strămutare a cererii de chemare în judecată înaintată de SA „Anchir” în procedura

planului împotriva Ministerului Mediului Republicii Moldova privind anularea ordinelor, spre judecare la Judecătoria sectorului Rîșcani municipiul Chișinău.

Prin încheierea Curții de Apel Bender din 19 mai 2014 a fost respinsă cererea de strămutare a pricinii la cererea de chemare în judecată a administratorului insolabilității SA „Anchir” în procedura planului ÎI „Bulgari Igori” împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea ordinelor nr.76 din 01 august 2011 și nr.106 din 10 noiembrie 2011.

La 30 mai 2014 Ministerul Mediului al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, completat cu cererea de recurs din 20 iunie 2014, solicitînd casarea integrală a încheierii recurate și dispunerea strămutării cererii de chemare în judecată înaintate de SA „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului Republicii Moldova privind anularea ordinelor.

În motivarea cererii recurentul a indicat că Ministerul Mediului este o autoritate publică, iar legalitatea ordinelor autorității publice ca acte administrative se examinează de către instanța de contencios administrativ, în speță fiind competentă Judecătoria sectorului Rîșcani municipiul Chișinău, unde se află sediul Ministerului Mediului al Republicii Moldova.

Consideră că în motivarea încheierii instanța greșit a făcut trimitere la art.5 alin.(2) al Legii insolabilității nr.149 din 29.06.2012, ori ordinele care au fost contestate nu țin de masa debitoare, sunt acte administrative și vizează exclusiv dreptul de folosință asupra zăcămintelor care fac parte din proprietatea publică a statului.

Suplimentar a indicat că însuși instanța, prin altă încheiere din 19 mai 2014 suspendă acțiunea ordinelor Ministerului Mediului pînă la examinarea pricinii în fond, în baza Legii contenciosului administrativ.

A mai indicat recurentul că, competența instanței de insolabilitate este stabilită la art.5 al Legii insolabilității, iar obiectul acțiunii în speță nu vizează bunuri ce țin de masa debitoare.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs și prevederile Legii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova ca fiind întemeiat și care necesită a fi admis, din considerentele ce urmează.

Conform art.427 lit. c) Cod Procedură Civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționînd prin decizie problema în fond.

În speță, prin hotărîrea Curții de Apel Bender din 27 noiembrie 2013 a fost finisată procedura de restructurare a debitorului SA „Anchir”, cu aplicarea procedurii planului.

Ulterior, SA „Anchir” în procedura planului, în persoana administratorului procesului de insolabilitate ÎI., Bulgaru Igor”, a depus la instanța de insolabilitate cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova, solicitând anularea ordinelor cu nr.76 din 01 august 2011 și nr.106 din 10 noiembrie 2011 ca fiind ilegale.

Colegiul reține că, ordinul nr.76 din 01 august 2011 și ordinului nr.106 din 10 noiembrie 2011, emis de Ministerul Mediului al Republicii Moldova vizează revocarea contractului nr.08 din 29 iunie 2010 pentru folosirea zăcămintului de argilă și nisip, exploatat de SA „Anchir”, anularea perimetrelor miniere atribuite SA „Anchir” și respectiv, data producerii efectelor juridice a ordinului nr.76 (f.d.15,17 Vol.XI).

Prin prisma art.2 și art.3 al Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi, subdiviziunile autorităților publice sau funcționarii din structurile specificate și unde actul administrativ reprezintă manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii. Actului administrativ, în sensul prezentei legi, este asimilat contractul administrativ, precum și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Astfel, Colegiul reține că, în speță, SA „Anchir” în procedura planului a contestat actele administrative emise de Ministerul Mediului al Republicii Moldova, fapt susținut și de către intimat în cererea de chemare în judecată.

Totodată, Colegiul notează că cererea de chemare în judecată depusă de SA „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative a fost primită pe rolul instanței de insolabilitate și anume pe rolul Curții de Apel Bender.

Conform art.5 alin.(2) al Legii insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Analizând criticile aduse de recurent în vederea necesității strămutării cererii de chemare în judecată, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de insolabilitate nu a elucidat circumstanțele esențiale ale pricinii și greșit a reținut art.5 alin.(2) al Legii insolabilității citate supra, ori competența exclusivă a instanței de

insolvabilitate, prin prisma articolului dat, în mod imperativ este dictată de litigiul ce ține de masa debitoare, în speță s-ar prezuma masa debitoare a SA „Anchir”.

Deși, art.2 și art.39 al Legii insolvenței citate supra expres reglementează și includ semnificația de „masă debitoare”, care cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului și respectiv bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sînt pasibile de executare silită, instanța de insolvență a evitat elucidarea aspectului dat la soluționarea chestiunii de strămutare a pricinii.

La acest capitol Colegiul consideră că instanța de insolvență greșit a apreciat obiectul litigiului în cauză și a reținut că litigiul vizează valorificarea masei debitoare, în condițiile în care cu certitudine s-a stabilit că obiectul litigiului vizează contestarea actelor administrative prin care a fost revocat dreptul SA „Anchir” de exploatare a zăcămintelor, nisip și argilă.

În acest sens, Colegiul reține argumentul recurentului privind faptul că actele contestate vizează revocarea dreptului de folosință asupra zăcămintelor subsolului, care nu pot fi reținute ca fiind în proprietatea SA „Anchir” și cu certitudine nu pot fi catalogate la masa debitoare prin prisma Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, ori conform art.6 alin.(1) al Codului Subsolului, Bogățiile de orice natură ale subsolului Republicii Moldova, inclusiv substanțele minerale utile pe care le conține, precum și spațiile subterane ale acestuia fac obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

Suplimentar faptului că obiectul litigiului depășește limitele determinate de masa debitoare, Colegiul reține că însuși controlul legalității actelor contestate de SA „Anchir” în procedura planului urma a fi efectuat de către instanța de contencios administrativ, prin prisma Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000.

Astfel, Colegiul consideră că Curtea de Apel Bender a ajuns la o concluzie greșită privind competența exclusivă a instanței de insolvență de a soluționa cererea de chemare în judecată depusă de SA „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative și greșit a respins cererea de strămutare a cererii de chemare în judecată la o instanță de drept comun, fapt care denotă ilegalitatea încheierii din 19 mai 2014.

Conform art.43 alin.(2) lit.b) Cod Procedură Civilă, instanța strămută pricina la o altă instanță dacă pe parcursul judecării, s-a constatat că pricina a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională.

În aceste condiții Colegiul ajunge la concluzia privind temeinicia recursului declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova și necesitatea casării încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, cu admiterea cererii de strămutare și strămutarea cererii de chemare în judecată depuse de SA „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative la instanța de fond competentă.

Conform art.11 al Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000, acțiunile de contencios administrativ se înaintează în judecătoria sau curțile de apel în a căror rază teritorială își are domiciliul reclamantul sau își are sediul pârâtul, cu excepția cazurilor când prin lege este stabilită o altă competență.

Conform art.38 alin.(2) Cod Procedură Civilă, acțiunea împotriva unei organizații se intentează în instanța de la sediul ei sau al organului ei de administrație.

În speță, sediul Ministerului Mediului al Republicii Moldova se află la adresa municipiul Chișinău, str. Cosmonauților nr.9, adresă care se include în circumscripția sectorului Rîșcani municipiul Chișinău și care evidențiază competența Judecătoriei sectorului Rîșcani municipiul Chișinău de a examina cererea în cauză.

Reieșind din cele menționate, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art.43, art.427 lit.c) Cod Procedură Civilă,

d i s p u n e :

Se admite recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Bender din 19 mai 2014 în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative.

Se admite cererea Ministerului Mediului al Republicii Moldova de strămutare a cererii de chemare în judecată și se strămută pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative la Judecătoria sectorului Rîșcani municipiul Chișinău.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecător –

Svetlana Filincova

Judecători –

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

